

แก้ไขปัญหาคอนภาพน้ำคลองไหลล่า คลองสาขาแม่น้ำท่าจีน

ส่วนแหล่งน้ำจัด

คลองไหลล่า มีความยาวประมาณ 2.5 กิโลเมตร เป็นคลองที่เชื่อมกับแม่น้ำท่าจีนทั้งสองด้าน โดยไหลผ่านแหล่งชุมชนในพื้นที่ตำบลท่าข้าม อำเภอสามภราณ จังหวัดนครปฐม ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เมือง ฟาร์มสุกร โรงฆ่าสัตว์ โรงงานฟอกย้อม โรงงานแปรรูปหมู และสิ่งปลูกสร้าง ส่งผลให้คุณภาพน้ำคลองไหลล่า มีค่าการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ในแหล่งน้ำ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ ค่าแอมโมเนีย - ไนโตรเจน สูงเกินมาตรฐาน ส่งผลต่อปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ ค่าแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม มีค่าสูงและไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

โดยกองจัดการคุณภาพน้ำ ร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ 5 ดำเนินการแก้ไขปัญหาคอนภาพน้ำคลองสาขาเป้าหมาย ลุ่มน้ำท่าจีน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ภายใต้แผนปฏิบัติการยกระดับคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีน) ดำเนินการติดตามตรวจสอบสถานการณ์คุณภาพน้ำในคลองสาขาแม่น้ำท่าจีน จำนวน 2 ครั้ง ในช่วงเดือนมกราคม และมิถุนายน 2567 ดำเนินการเก็บตัวอย่างน้ำ 4 จุด ได้แก่ 1) บริเวณประตูระบายน้ำ ถ.โยธาธิการ 2020 2) สะพานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม 3) บริเวณซอยเปโตรพิทักษ์ 1 4) บริเวณแยกซอยเปโตรพิทักษ์ 1

แผนที่แสดงจุดเก็บตัวอย่างน้ำคลองไหลล่า

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

- บริเวณประตูประบายน้ำ ถนนโยธาธิการ 2020 (CHL1) และสะพานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าข้าม (CHL2) พบว่า ทั้ง 2 จุดมีค่าแอมโมเนีย ($\text{NH}_3 - \text{N}$) เกินค่ามาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 และค่า WQI ของทั้ง 2 จุดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม จัดอยู่ในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4

- บริเวณซอยเปโตรพิทักษ์ 1 (CHLEF1) และบริเวณแยกซอยเปโตรพิทักษ์ 1 (CHLEF2) พบว่า ทั้ง 2 จุดมีค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ค่าแอมโมเนีย ($\text{NH}_3 - \text{N}$) เกินค่ามาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 และค่า WQI ของทั้ง 2 จุดอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก จัดอยู่ในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 5

- ผลการวิเคราะห์โลหะหนัก (Heavy Metal) พบว่ามีค่าเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 4 ทุกพารามิเตอร์

มาตรการแก้ไขปัญหาคอนภาพน้ำคลองสาขาแม่น้ำท่าจีน

1) ลดปริมาณการระบายมลพิษ

- ผลักดันให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน
- การตรวจสอบบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษ
- ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมฟาร์มสุกรอย่างถูกหลักวิชาการ

2) การบริหารจัดการน้ำ

- การเปิด-ปิดประตูประบายน้ำให้มีปริมาณที่เหมาะสมและเพิ่มการไหลเวียนของน้ำ
- การขุดลอกตะกอนเลน / วัชพืชในคลอง
- การกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ

3) สร้างการมีส่วนร่วมและจิตสำนึกในการแก้ไขปัญหา

- สร้างเครือข่ายจิตอาสาดูแลอนุรักษ์คลอง ในการเฝ้าระวัง และตรวจสอบปัญหาการลักลอบการระบายน้ำเสีย
- การขุดลอกตะกอนเลน / วัชพืชในคลอง
- จัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์แม่น้ำคูคลองให้แก่ประชาชน

4) การเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

- ติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ
- สนับสนุนองค์ความรู้ด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้นแก่เครือข่ายประชาชน

ทั้งนี้จากมาตรการและแนวทางการแก้ไขปัญหาคอนภาพน้ำคลองสาขาแม่น้ำท่าจีน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำมาตรการดังกล่าวส่งเสริมให้ประชาชนและสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสีย สร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมลำคลองที่มีอยู่ให้มีสภาพดีขึ้น ติดตามและประเมินคุณภาพน้ำเสียโรงงานอุตสาหกรรม และใช้มาตรการทางสังคม หรือการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด